

μένα στήθη, οι λουλουδιές έκεινοι στέχον, ενώ προχωρούσε πάντα τ'ιλά-δειλά πρὸ τὴν ἀσημένια ἀκροθαλασσιὰ δὲ πικρὸς τοῦ τυφλοῦ ἴσκιος...

Δὲν εἶχε γεννηθῇ μὲ στυγὰ τὰ μάτια. Δὲν εἶχε γεννηθῇ μὲ ταύλινια τοῦ μαρμαροῦ στὴν ὄψι του.

Δὲν εἶχε πᾶντα ἔρημος, χωρὶς συντροφιά.

Κάποτε ἔλαμπαν κι' αὐτοῦ ἀπὸ ζωῆ κι' ὡμορφιά τὰ μεγάλα μάτια στὴν πρόσχαρη μορφὴ του, ἀλλὰ τυχὴ κακὴ, καὶ μὲ μέρη ἐκεῖ ποὺ ἀγνάντευε τὰ πλούσια χρώματα τοῦ ἥλιου καὶ τὴς μυριόχρωμες φωτιᾶς του τὴς αἰθεροπλασμένες ποὺ σκορποῦνταν ζωηρὰ ἀπ' τῆς θάλασσας τὰ διαμαντίνια δάθη, ἐννοίωσες μιὰ σκέπη νὰ κατεβαίνει ἀπάνω τους, σκέπη ποὺ σβύσκει τὸ φῶς κι' ἀπλώνει μιὰ μαυρίλα.

Ἀπὸ ἐκεῖνη τὴ στιγμή ἦταν τυφλός. Κ' ἔγινε τυφλός γιατί θέλησε-ὁ φτωχὸς-νὰ ἰδῇ γιὰ λίγο καὶ νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ κλείσῃ στὰ στήθη του τὴ ποίησι καὶ τὴν ἡδυπάθεια τῆς γλυκειᾶς τῆς φλογερᾶς εἰκόνας ποὺ ἐπαλύνονταν ζωντανὰ ὑπὸ τὴν μίτη! Γιατί 'θέλησε ν' ἀντικρύσῃ τὸ φῶς!

'Αλλοίμονο! Ἀλλὰ καὶ ποῖον, δὲ θαμπώνει ἡ ὡμορφιά ἡ ἀλγινθὴ, καὶ ποῖον δὲ κρατεῖ σὲ ἔκστασι καὶ σὲ γοῦντα;

Εὐτυχισμένοι 'καίνοι ποὺ δὲ χάνουν τὸ φῶς τους ἀντικρύζοντας τοῦ ἥλιου τὰ χρυσάφια, εὐτυχισμένοι 'καίνοι ποὺ μπουρστὰ στὴς ἀγάπης τὰς τέρσι στέκονται ἀναίσθητοι μὲ μαρμαρωμένη τὴ καρδιά...

Ναί! δὲν εἶχε γεννηθῇ μὲ στυγμένα τὰ μάτια.

Δὲν εἶχε πᾶντα ἔρημος, χωρὶς συντροφιά.

'Αλλοτε...—στὴ περασμένη χρονία—πόσες φορές δὲν εἶχε ὀνειρευθῇ στὰ μέρη αὐτὰ τὰ γαπημένα, πόσες φορές δὲν εἶχε μεθύσει μὲ τὰ ὕδα τὰ τρυφερὰ φιλήματα τῆς πρώτης ἀγάπης του, πόσες φορές δὲν εἶχε λιγοθυμήσει ἀπ' τὰ παράφορα τὰ σφιχτὰ ἀγκαλιὰς τοῦ πρώτου ἐρωτῆς του, πόσες φορές δὲν εἶχε ἀλλάξει λόγια θερμὰ μὲ τὴ λατρευτὴ του ψυχῇ,—τὴ ψυχῇ ἐκεῖνη ποὺ τῆς δυττωχίας τὰ κύματα ἐσπρωζαν μακριὰ, μακριὰ, σάλλα μέρη, μακριὰ του...

Ὡ πόσες, πόσες φορές δὲν εἶχε τραγουδήσει μαζί της τὰ γλυκύτατα αὐτὰ τραγούδι, τὸ τραγούδι ποὺ σκορπούσε καὶ τώρα μὲ πόνο, περπατώντας μοναχὸς στὰ λατρευτὰ αὐτὰ μέρη ποὺ εἶχε γνωρίσει ἄλλοτε τὴ ζωῇ, γυρεύοντας τὸ εἶδωλό τῆς στυγμένης του εὐτυχίας, ἀναζητώντας τὴ χαμένη ἀγάπη του... Καὶ προχωροῦσε πάντα δειλὰ-δειλὰ πρὸς τὴν ἀσημένια ἀκροθαλασσιὰ δὲ πικρὸς τοῦ τυφλοῦ ἴσκιος...

Κ' ἡ τρεμουλιαστὴ φωνὴ ἀπομακρύνονταν ὁλοένα...

Σὲ δυο-τρία καλοκαίρια ἔτυχε νὰ ξαναπεράσω ἀπὸ 'κεῖνα τὰ μέρη. Καὶ τὸ πρῶτο πικρὸ ἄκουσμα ἦταν ὁ θάνατος τοῦ τυφλοῦ, ὁ θάνατος τοῦ δυστυχισμένου ἐκείνου ποὺ ἴσα μὲ τότε σερνόταν στὴ γῆ κυνηγώντας ἀδιάσκαπα φαντάσματα καὶ σκιές.

Κ' ἐπῆγα ἕνα γλυκὸ γλυκὸ βράδυ στὸ φτωχικὸ του τέρο στὸν τάφο ἐκείνου ποὺ γιὰ μόνον στολίδι του εἶχε λίγ' ἀργιολούουδα, καὶ μιὰς ἐτιᾶς τὰ σκιερὰ κλωνάρια ποὺ-

πεφταν πᾶν' ἀπ' τὸ χῶμα προστατεύοντας τὸ παγωμένο κορμί, καὶ χαρίζοντας συντροφιά στὸν ἐρημίτη.

Μὰ μόλις σκύβω γιὰ νὰ φιλήσω τὸ σταυρὸ του, ἄκουσα σιγανὰ σιγανὰ νὰ σκορποῦνται—λὲς καὶ τὴς ἔσπρωχνε κάποιος ἄγνωστη πνοή, κάποιος ὑπερκόσμιος ἀγέρι, οἱ ἀρμονικὲς ἐκεῖνες νότες ποὺ ἔχουν ἄλλοτε χαϊδέψει μὲ τὴ μελαγχολία τους τὴ καρδιά μου, ἄκουσα τὸ πένθιμο, καὶ πάλι, τραγοῦδι τοῦ τυφλοῦ, κ' ἕνα δάκρυ βαθεῖας πίκρας ἀπ' τὰ μάτια μου κύλισε.

Ποῖός ἔχει ;..

Μπορεῖ νάταν ἡ ψυχὴ τοῦ τυφλοῦ ποὺ τραγουδοῦσε ἀκόμα τὸ λατρευτὸ τῆς τραγοῦδι γυρεύοντας μ' αὐτὸ τὸ εἶδωλό τῆς στυγμένης του εὐτυχίας, ζητώντας ἀδιάσκαπα τὴ χαμένη ἀγάπη του...

ΕΙΡΗΝΗ ΜΕΓΑΠΑΝΟΥ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

—'Ενα μεγάλο ψέμα εἶπαν αἱ «Ἀθηναί» προχτές.

— Πῶς δηλ. εἰς ἔγκριτος ἐκ Παξῶν πολιτευτὴς κτλ. κτλ. ἀποχωρήσας ἀπὸ μακροῦ τῆς ἐνεργοῦ δημοσιογραφίας ἀγνοεῖ τίνες γράφουν καὶ πῶς γράφουν ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων.

— Ψέμα! Ψέμα! Ὁ ἔγκριτος κτλ. κ. Βελιαντῆς ἔχει πολὺ καλὰ καὶ τίνες γράφουν καὶ πῶς γράφουν καὶ γιατί γράφουν τὸ κάθε τι ἰδίως στὴν ἐφημερίδα τοῦ ἐγκριτωτάτου κ. Πύπ.

— Κρίμα! Ὁ κ. Πολύβιος Κουρούπης ἡ Σαχλίκος, οὔτε σάχλες δὲν μπορεῖ νὰ γράψῃ πιά.

— Τὸ ἀποδείξει μὲ μιὰ ἀπόπειρα ἀνγούλας ποὺ μᾶς ἐσπερίσθη μὲ τὴν «Ἐσπερινή» τῆς περασμένης Τετάρτης.

— Κι' ὅμως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔγραψε ἄλλοτε τίς δυὸ Διαθῆκες ποὺ ἐξερνοδόλησε ὅλος ὁ ντουναῖς—φιλοσοφικώτατα πάντοτε.

— Τὸν κ. Πολύβιο Κουρούπη τὸν ἐτίτλοφόρησε κἀποιοὶ Βίκτωρα Οὐγκὼ τοῦ Ψυρῆ.

— Καὶ ὁ κάποιος αὐτός, μᾶς λένε, εἶχε ἄλλοτε μεγάλη νταρεβέρια μὲ τοῦ Ψυρῆ τὰ πασσατσίδικα.

— Τί ὁμορφα καὶ τί ἐποικοδομητικὰ ποὺ εἶναι τὰ ἀνγνώσματα ποὺ γίνονται στὸ γραφεῖο «Παναθηναίων»!

— Προχτές κάποιος ἀρχιμανδρίτης τοῦ Παναγίου Τάφου μίλησε γιὰ τὰ ἱεροσόλυμα ἀν' ὑποκορυφίται κλειδοκωμῶδους καθὼς μᾶς πληροφόρησε ἡ «Ἐστία».

— Τὴν ἄλλη βδομάδα θὰ μιλήσῃ ὁ κ. Σερνέπουλος γιὰ τοὺς «Μαλλιαροὺς» μετὰ προβολῆς φωτεινῶν εἰκόνων... καὶ σκέψωμεν.

— Πρῶτη πρῶτη θὰ προσβάλλῃ, λένε, τὴν εἰκόνα τοῦ χαριτοβρότου ἀντιπροσώπου τοῦ Ζᾶν Μωρεάς.

— Τὴν παραπάνω δὲ ἑδομάδα μὲ κυρία πολὺ ὁμορφή, θάπαγγελλῃ ἕνα μωρόλογο τοῦ κ. Ι. Δαμβέρρη, ἡ ἕνα φύλλο τῶν «Πατριῶν», ἂν δὲν εἶναι ἑτοιμὸς ὁ μονόλογος.

— Ὁ κ. Κίμων ὁ Μιχαηλίδης δὲν θάπαγγελλῃ, καθὼς ἐμάθαμε, τὰ δυὸ πολύκροτα ἄρθρα του ποὺ ἐδημοσίευσεν

στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τῶν «Παναθηναίων»... γιὰ νὰ μὴ λιποθυμήσουν οἱ κυρίες!

— Ἰσα μὲ τώρα λιγοθυμοῦσε τίς κυρίες μὲ τὰ ποιηματα τοῦ μονάχου κ. Μελαχρινός.

— Δυὸ σπουδαῖστα βιβλία ἀναγγέλλονται :

— Τὰ γλωσσικὰ ἄρθρα τοῦ κ. Κανελλίδου τῶν «Καιρῶν» καὶ τὸ γλωσσικὸν ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Φραγκιά «Φραγκιάς ἀνὴρ τοῦτέστιν ὁ Γαλλίας κτλ.

— Μὴ ξεχνᾶτε πῶς βρισκόμαστε στὰ καρναβάλια, δίχως ὅμως κομιτάτο, ποὺ θὰ τὰ βράβευε ὀρισμένως τὰ δυὸ αὐτὰ εὐθυμώτατα ζυγγρέματα.

— Στὴν ὁδὸν Αἰόλου ἕνα μαγαζὶ ἔχει κολλήσει στὴς βιτρίνες του μεγάλα χαρτιά μὲ τὴ λέξη : «Ξεπούλημα».

— Καὶ εἶναι ἡ πρώτη φορά, θαρροῦμε, ποὺ ἡ Ρωμείκη αὐτὴ λέξη ἐστοπίζει τὴν ἀκούσιαν διάλυσιν ποὺ δὲν τὴν πολυκαταλαβαίνει ὁ κοσμάκης γιατί εἶναι φράση δασκαλική, χωρὶς κανένα νόημα, ἀφοῦ κι' ὅταν ξεπουλήσῃ τὰ πράματά του τὸ μαγαζὶ δὲν διαλύεται, ἀλλὰ μένει στὴ θέση του.

— Ὁ καθηγητὴς κ. Γρ. Βερναρδάκης μίλησε τὴν περασμένη βδομάδα στὴν παράδοσίν του γιὰ τὴ γλῶσσα καὶ εἶπε πῶς οἱ δημοτικιστὰς δὲν εἶναι οὔτε ἀγράμματοι οὔτε προδότες.

— Μονάχα δὲ ἕνας φοιτητὴς, ὁ κ. Ζερβός, τὸν ἐχειροκρότησε γιατί διδάξε τὴν ἀλήθεια.

— Ἄν δίδασκε Μιστριώτικες ψευτιὲς ὅλοι θὰ τὸν χειροκροτοῦσαν, γιατί ὅλοι θαυμάζουν τὴν ψευτιά, ἐνῶ τὴν ἀλήθειαν τὴ νοιώθουν μονάχα οἱ διαλεχτοί—κ' εἶναι τόσο λίγοι!

Ο ΙΔΙΟΣ

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

ΚΑΤΩ Η ΨΕΥΤΙΑ

Φαίνεται ὅτι ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα καμμιά ἀλήθεια δὲν μπορεῖ νὰ εὐδοκίμησῃ γιατί τὸ ψέμα καὶ ἡ φανερὰ ἐβούλωσε τὰ μάτια μας ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννηθήκαμε, ὡς ποὺ νὰ παύσῃ ἡ αἰσθησις. Τὸ ψέμα εἶναι ἡ πρώτη τροφὴ τοῦ παιδιοῦ ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμον· μὲ ψέμα ἀνατρέφεται ὡς ποὺ νὰ φθάσῃ τὴ σχολικὴ ἡλικία. Ἐρχεται στὸ σχολεὸ καὶ τὰ μόνον ἐφόδια ποὺ φέρνει ἀπὸ τὸ σπίτι εἶναι ἡ ψευτιά καὶ ἡ προσποίησης. Ἐνα μόνον ἔχει γερό καὶ ἀπάνω σ' αὐτὸ ἀρχίζει ἡ Παιδαγωγικὴ νὰ κτίξῃ τὸ πνευματικὸ οἰκοδόμημα : αὐτὸ εἶναι ἡ ζωντανὴ γλῶσσα ποὺ ἀκουσε ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ τὴ μάνα του ἀπὸ τὰ γε' τονόπουλα, ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς, ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ ἀπὸ ὅλους πέρα πέρα τοὺς σχετικούς.

Μέσα σὲ τόσα ψέματα καὶ μιὰ ἀλήθεια θὰ ἡ-

τὰ κομμάτια με τὴ σειρά : τὸ πρῶτο στὸν ἄη Βασίλη καὶ τὰ ἄλλα ἀρχίζοντας ἀπ' τὸν πιὸ γερνότερο καὶ πηγαίνοντας στὸν πιὸ νέο. Μὰ στὴς κερὰ Λενιὸς τὸ σπιτικό, δὲν εἶχαν πολλοὶ ποὺ θὲ νὰ μοιραζοῦνταν ἀνάμεσά τους τὰ κομμάτια τῆς πίτας. Ὑστερὶς ἀπ' τὸν ἄη Βασίλη, μνήσκανε τὰ μερικὰ μόνον τῆς κερὰ Λενιὸς καὶ τῆς κόρης τῆς.

— Μὴν ξεχάσης, κόρη μου, νὰ κρύψῃς τὴν πρώτη βούκκα σου γιὰ τὸ μαξιλλάρη, λέγει ἡ μάνα τῆς κόρης.

— Μπα! μαννίστα μου, ποτέ σου δὲ μοῦ εἶπες ὡς τώρα νὰ βάλω κάτω ἀπ' τὴς μαξιλλάρη μου, τὴν πρώτη βούκκα ἀπ' τὸ μερικὸ τῆς πίτας μου. Γιατί φέτος μοῦ τὸ λές;

— Γιατί φέτος πιά, παιδί μου, εἶσαι κατέλλα σὲ ἡλικία, τῆς παντρεῖας, Βασιλική μου, καὶ πρέπει νὰ παντρεθῇς. Μὴν ξεχάσης λοιπὸν τὴ βούκκα γιὰ νὰ διοῦμε πιὸ νέο θὰ σοῦ στειλῇ στὸν νεῖρό σου ὁ ἄη Βασίλης.

— Μὰ κείνον ποὺ θὰ δίδῃ στὸν νεῖρό μου, ἐκείνον θὰ παρῶ μέσα στὸ χρόνο ;

— Ναί, παιδί μου, ἔτσι λένε, κ' ἔτσι εἶναι ὁ ἄη Βασίλης τὸν φανεώνει πρῶτα στὸν νεῖρό τοῦ κορτιοῦ καὶ ὕστερα στὸν ζῦπνο.

Ταράχτηκε ἡ κόρη ἡ ἀγνή, ταράχτηκε ἀκούον-

τας τὰ λόγια τῆς μάνας τῆς, γιατί δὲν καταλάβαινε τὸ νόημά τους. Μπαὺς κ' ἡ μάνα τῆς τὴ βρέθηκε πιά καὶ θέλει νὰ τὴν παντρεθῇ γιὰ νὰ τὴν ξεφορτωθῇ ; μπαὺς κ' εἶχαν περιττὴ μέσα στὸ σπίτι !... καὶ βαριοκαρδίσει μάλιστα κομμάτι, βαριοκαρδίσει γιὰ κείνον ποὺ θὰ τὴν ἐπαιρνε μέσ' ἀπ' τὴν ἀγκαλιά τῆς μάνας τῆς.

Σὲ λιγάκι βρέθηκε στὸ καταστρο καὶ ἀπαλὸ κρεββάτικόν τῆς, μονάχη στὴν παρθενικὴν τῆς καμαρίτσα κι' ἄρχισε πάλι νὰ συλλογᾶται τὰ λόγια τῆς μαννούλας τῆς. Δὲν καταλάβαινε ἡ καμένη καὶ προσπάθησε νὰ βρῇ μέσα σ' αὐτὰ μιὰ βαθιὰ σκέψη. Λίγο, λίγο τῆς φάνηκε πῶς δὲν εἶχαν πιά καὶ τόσο κακὰ τὰ λόγια τῆς μαννούλας τῆς καὶ πῶς μπορούσαν ἴσως νὰ εἶχαν καὶ γιὰ καλὸ τῆς καὶ γιὰ καλὸ τῆς θάτανε, ἀφοῦ τὴν ἀγάττει σὰν εἰκόνα.

Λίγο, λίγο μάλιστα, τῆς φάνηκε πῶς ἂν παντρεθῇ, θὰ πᾶσῃ πιά αὐτὴ ἡ μοναξιά, θὰ πᾶσῃ κι αὐτὸς ὁ πόθος ποὺ τῆς πονοῦσε τὴν καρδιά, ὅταν οἱ φίληνάδες τῆς γελούσανε καὶ κείνη δὲν μπορούσε νὰ γελάσῃ, γιατί εἶχαν ὀρφανὴ καὶ μονάχη τῆς φάνηκε ποὺ θὰ μπορούσε πιά νὰ μπῇ, νὰ βγῇ, νὰ διασκεδάσῃ σὰν ὅλες, ποὺ θὰ εἶχε ἕνα στυλό, μιὰ προστασία, καὶ λίγο, λίγο ἄρχισε νὰ τὸν ἀγαπᾷ αὐτόνα ποὺ θὰ τῆς δώσῃ τόσα καλὰ μαζωμένα, ποὺ θὰ τῆς

δώσῃ τὴν εὐτυχία καὶ τὴ χαρὰ δὲν τότε μισοῦσε πιά, μάλιστα τότε φανταζότανε κιόλας ὁμορφο, τοῦ ἔβαζε γύρο στὸ ἄσπρο του τὸ κούτελλο ὁμορφα μαῦρα μαλλιά, τοῦδινε μαῦρα ὁμορφα μάτια, μπόγι ἀψηλὸ καὶ καλοκαμωμένο, σπουδὴ, πολλὴ φρόνησι καὶ καλὴ καρδιά, ἄχ! καρδιά καλὴ πρῶτα ἀπ' ὅλα, καλὴ καρδιά γιὰ νὰ τὴν ἀγαπᾷ, γιατί κι' αὐτὴ θὰ τὸν ἀγάπαι μὲ ὅλη τὴ δύναμιν τῆς ψυχῆς τῆς, μὲ ὅλη τῆς τὴν καρδιά, τὸ καλὸ αὐτὸ παλληκάρι, θὰ τὸ λάτρευε σὰν τὴ μάνα τῆς, ποὺ τὴ μεγάλωσε, σὰν τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τῆς, καὶ κάθε πρῶτ' ὅταν προσεφκούσανε στὸ Θεὸ καὶ θὲ νὰ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸν βοηθᾷ καὶ νὰ τὸν προστατεύῃ . . .

Μὰ τί εἶναι τοῦτο τὸ μέρος ποὺ βρίσκεται ἡ Βασιλικούλα, τί ὁμορφα ποὺ εἶναι ! Μονάχη μέσα σὲ μιὰ ὀλόχρυση κάμαρα, παντοῦ μεταξωτὲς καρέγλες, παντοῦ χαλιὰ καὶ λούσσα, μόνον φῶς δὲν ἔχει πολὺ ἡ κάμαρα γιὰ νὰ μπορέσῃ ἡ Βασιλικὴ νὰ διῇ καλὰ τὴν ὁμορφιά καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια ποὺ τὴν τριγυρίζανε.

Ἄξαφνα ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ προσβάλλει οὐφ! μὲ τί ἀσκημὸς ἄνθρωπος ἕνας γέρος μὲ μούτρα κατακόκκινα, μὲ βρώμικα ἄσπρα μαλλιά, μὲ γουρλωμένα κι ἄγρια μάτια, πολὺ ἄγρια μάτια, μὲ χέρια μακριὰ καὶ δάχτυλα καμπυλωτά· γιατί νάναι ἀραγες καμ-

τανε να σου πω κάτι τί, τέλος πάντων ένα έδαφος στερεό που είμπορούσε να κτισθί ή έκκλησις της αλήθειας ή οποία σάν κολυμπήθρα θά έξαναβάφτιζε το έθνος και θά το έκανε καινούριο· γιατί μέσα σ' αυτή την έκκλησις θά μπορούσο να ακούη να αισθάνεται εσα ακούει, και ακόμα θά μπορούσε να νοιώση τους λογίους, τους πειο γραμματισμένους απ' αυτό. Το γλυκοτρεχούμενα νερό του ρυακιού της αλήθειας θά εύρισκε άνοιχτή την καρδιά και θά έμπαινε να καθίρησι το ψέμα της άνατροφής θά επότιζε το σκληρό έδαφος που έχει το κακό στις ρίζες, χονμένο θά το έκανε καλό και το κακό, ή δεισιδαιμονία, το ψέδος, τα όποια μας έφεραν ή πολυχρόνιος σκληρις, εύκολωτερα θά έξεριζώνοντο χωρίς άμφοβία.

Άλλή τώρα τί γίνεται; από τη Σκύλλα στη Χάρυβδι· από το ένα ψέμα στο άλλο ψέμα. Από το ψέδος της άνατροφής πέφτουν τα παιδάκια στο ψέδος της γλώσσας. Το ένα ψέδος τουλάχιστον της άνατροφής ύποφερό γιατί μας το έρριζωσαν ή σκληρις, αλλά το άλλο ψέδος δεν δικαιολογείται γιατί θέλουν οι όλίγοι να το επιβάλλουν στους πολλούς. Θέλουν οι δασκάλοι καλώς και σώναι να μας κάνουν να μιλάμε, να γράφουμε να έκφραζώμεθα σάν το Έσενφάντα. Είναι το ίδιο και άπαράλλαχτο σάν να ήθελαν να μας κάνουν να μιλάμε και να γράφουμε Γερμανικά—μια ξένη τέλος πάντων γλώσσα που δεν την άκούσαμε στο σπίτι μας, στο δρόμο, στην άγορά, παντού όπου και αν σταθήκαμε.

Αν ήτον τουλάχιστον μια ξένη γλώσσα ύποφερό, γιατί θά έλέγαμεν πως μαθαίνουμε και μια δεύτερη γλώσσα μ' δεν θά έχάναμεν και την ιδική μας. Τώρα τί γίνεται. Μας πιέζουν να παραδεχτούμε καλώς και σώναι, ότι ή γλώσσα που μάθαμε στο σπίτι, στην έλληνικήν οικογένεια δεν είναι ή έλληνική γλώσσα όσάν να μην ήσαν έλληνες εκείνοι που την έμιλούσαν και άκούοντας τη μάθαμε και ήμεεις. και ότι γλώσσα έλληνική είναι εκείνη που έκαμαν κάμποσοι εύφάνταστοι δασκάλοι με την άρχαία τους Γραμματική. Αυτή, μας λέγουν είναι ή γλώσσα ή έλληνική, αυτή πρέπει να μάθετε παιδιά· αυτή τη νεκρή την άνουσια που δεν μιλείται, αλλά μπορεί να γράφεται άμα κοπανίζη κανέναν νερό σε χαβάκι 4 χρόνια στο Δημοτικό σχολείο, 3 στο Έλληνικό και 4 στο Γυμνάσιο και τότε ακόμα δεν μπορεί να είπη πως την έμαθε.

Όλο αυτό το γλωσσικό ψέμα με το όποιο περιβάλλομεν το πνευματικόν οικοδόμημα και περιόρι-

ζουμε την έλευθερη σκέψι, τη δημιουργικότητα, τώρα και τόσα χρόνια μας τυφλώνει και δεν βλέπουμε την αλήθεια γιατί είμεθα ώπλισμένοι με τον μαύρον φακόν της ψευτις που μας έδωκε το σχολείο. Αρχίζει τότε ο δημόσιος βίος, ή βουλή, ή δημοσιονομία, ή γραφειοκρατία και θέτει την σφραγίδα στην ψευτιά της γλώσσας και μας λέγουν αυτή είναι ή έλληνική γλώσσα. Κ' έτσι μέσα στην τόση ψευτιά του Κράτους καθεται σάν έφιαλτης επάνω μας και ή ψευτιά της γλώσσας.

Είναι παρήγορον ότι και άνθρωποι γραμματισμένοι από το γένος των δασκάλων έκταλάσαν σιγά σιγά πως κτιζόμε στον άμμο με τη γλώσσα που έχουμε και άρχισαν ποιός με την ποιήσι, άλλος με τη δημοσιονομία, άλλος έτσι τέλος πάντων άλλος άλλοιως και θέλουν να μας ξαναφέρουν στον ίδιο δρόμο που άκολουθεί ή γλώσσα την όποιαν έμιλούμεν οι Έλληνες όλοι. Συγχαίρω δε και σας ότι είσθε ένας από εκείνους που θέλουν τον ίδιο δρόμο. Ίσως το έργο σας πνιχθή μέσα στην γλωσσική άνεμοζάλη που δημιουργούν οι έφημερίδες μας, αλλά τουτο δεν σημαίνει και αν πνιχθή ή λογική από το ψέδος, έπροσέσεται μια σταγόνα στο ρεύμα της εξέλιξης της γλώσσας. Θά έλθη βέβαια ήμέρα όπου τα κύματα του ρεύματος θά έξογκωθούν και θά καταπνίξουν την άλογίαν.

Σας χαιρετώ
ΔΗΜ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΔΕΚΑ ΠΑΗΓΕΣ ΤΗΣ ΙΑΘΗΝΑΣ

Ο Μιστριώτης.

Τα σκυλιά του Άρνιώτη.

Τα Γεωγραφικά και Ιστορικά άρθρα του Κανελλίδη.

Το άμαξάκι του Χρυσικόπουλου.

Το ταχυπαιστήριο του Έμπρός.

Οι πλανόδιοι Ιεροκήρυκες.

Τα πατριωτικά τσιμπούσια του Καζάζη.

Ο Νέης.

Οι έσπερινοί ποιηται των έφημερίδων.

Το ράδιον.

ΦΑΡΑΩ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

—κ. Κώστα Καιροφύλλα. Δέ μας έστείλατε ακόμα τον τόμο του Βαλαωρίτη που πέρσο σας δανείσαμε. Αν τους χρειάζασατε και τους άλλους δυο για να τήχετε το βιβλίο άκέραιο στη βιβλιοθήκη σας, στείλτε να μας τους ζητήσετε.—κ. Χ. Βαρ. Σωστά όλα σας τα παράπονα. Δέ σε ξεχάσαμε. Στο άλλο φύλλο ή στο παραπάνω, θά γράψουμε.—κ. Φαραώ. Στο άλλο θά δημοσιεύσουμε και τις δέκα του Έθνους πληγές. Μά λένε, δέκα μονάχα νάναι κ' οι τελευταίες;—Σ' «Ένα φίλο μας». Έτσι είναι το σωστό. κ' έτσι πρέπει να γίνη, όπως τα γράφετε, έξιν από τη «Γαζέτα» που μπορούμε να την πούμε κ' «έφημερίδα» όπως όλος ο κόσμος την λέει σήμερα. Μά σιγά σιγά κ' ένα ένα. Η αλήθεια, έτσι μαζωμένη, εξαφιάζει. Βλέπετε, σας άπαντούμε σοβαρά, αν και φοβόμαστε πως με το γραμματάκι σας θέλετε να παίξετε—έξυπνότατα πάντοτε—και να μας πειράξετε φιλικώτατα.—κ. Άριελ. της «Διαπλάσεως». Χρηχάμε πολύ που ή άγαπημένη σας «Διαπλάσεως» άλλαξε γνώμη για τους μαλλιαρούς κ' άρχισε να μιλά ήρονιμώτερα, όπως τδείξε στο τελευταίο της φύλλο. Τα βλέπω τώρα, μικρέ μου, που της έκανε καλό το γιατρικό που της έδωσε ο «Νουμάς»; Πές της λοιπόν χαιρετίσματα και να μη κόνη άταχτα για να μη την μαλώσουμε και μες.—δ. Χλόη. Σας εύχαριστεί ή δ. Άροδαφνούτα για όσα καλώς μας γράψατε γι' αυτήν. Το γράμμα σας της το στείλαμε και μας παρακάλεσε να σας πούμε πως θά σας γράψη κατά το κατ'όποι που της δίνετε: «δ. Χλόη, P. poste restante». Καρτ-ποστάλ δεν ανταλλάσσει και θά σας το πη τη γατί. σ' ένα άρθρο της που θά μας στείλη, καθώς μας τάζει, την παραπάνω Κυριακή. Δέ μας γράφετε και λόγου σας τίποτε, άφου έξερετε να γράφετε τότο χαριτωμένα γραμματάκια; κ. Περιεργό. Τό είπαμε κ' άλλη φορά πως τα «Φαινόμενα και Πράγματα» το «Ότι Θέλετε» καθώς και κάθε άλλο άρθρο άνυπόγραφο, γράφονται από το Διευθυντή του «Νουμά». Αυτός λοιπόν είναι κ' ύπεύθυνος για όλ' αυτά—κ. Άδγερινό. Σας εύχαριστούμε. Πολύ όμορφα. Θά δημοσιευθούν στ' άλλο φύλλο. Περιμένουμε και τ' άλλα.—Α. Ψυχ. Κέρκυρα. Ζήτησε γράμμα από το ταχυδρομείο.—κ. Άνάποδο. Ο κ. Γρ. Ξερνόπουλος δεν είναι Κριτικός. Είναι Ζακυθιανός.

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

— Ν. ΚΟΝΕΜΕΝΟΥ: «Ο θάνατος της ψευτις»

— Κ. DIETERICH: Δημοτικά μεταφράσματα από άρχαία Έλληνική ποίηση (με πρόλογο του σοφού Ραβίνου κ. Λας. Βελέλη).

— ΚΩΣΤΑ Σ. Γ.: Νανουρίσματα.

— ΝΙΤΣΕ: «Τού χορού το τραγούδι» (μετάφραση Παύλου Γνευτού).

πυλωτά τα δάχτυλά του, σά νύχια όρνιου; Και πως την κοιτάζε τη Βασιλική! Την κοιτάζε άγρια κι άλλόκοτα και ζύγωνε σε δούτη, κι όσο αυτός πρόβαινε εκείνη πήγαινε πίσω πίσω και φοβούντανε κι άρχισε να τρέμη και να παραλογιάζει. Μά αυτός γελοῦσε γι' τον τρόπο της κόρης και όλο ένα προχωρούσε. Έτρεπε πιά όλος διόλου κοντά της, πολύ κοντά της, άφου έννοιωθε ή βρόμοιρη τη βρώμικη άναπνοή του, που της έκαιγε το πρόσωπο, και γελοῦσε ο καταρμένος, γελοῦσε τώρα πιά δυνατά και άνοίγοντας το στόμα, τα μαῦρα κι άριά δόντια του «Αχ! Παναγία μου, βοήθησέ με, φώναξε ή κόρη, βοήθησέ με, γλύτωσέ με!

Μά φάνεται πως ή Παναγία δεν την άκουσε, δεν άκουσε τη φωνή της πύναγνης κόρης, φωνή γεμάτη τρόμο κι άγωνία, δεν την άκουσε, γιατί ο γέρος έτρεπε τώρα πιά κοντά της και γελοῦσε πιά δυνατά, κι άνοιγε κιόλας τα χέρια του, γι' α να την άγκαλιάσει και την άγκάλιασε, σκάζοντας και πονώντας τάφρατα κρέατά της, και τη φιλούσε βρωμίζοντας τάσπρα, τα τριανταφολλένια, τα δροτερά μαγουλάκια της κόρης. Και φίλε και γελοῦσε, ώσπου ή άμμοιρη, ή δυστυχισμένη Βασιλική, σε μια δυνατή σκουνητιά, σε μια σπαρταχτική φωνή άπάνω, τονέ σκούνητσε, λυτρώθηκε από το φάντασμα και ξύ-

πνυσε....

— "Ονειρο είτανε, μαννίτσα μου, έλεγε ακόμη τρομαγμένη στην κερά Λενιό που έτρεξε να διητι έπαθε ή κόρη της. "Ονειρο, ξανάλεγε και διηγώντας το, έτρεπε δάκρυα γι' ατι ο φόβος και ο τρόμος της μπήκε βαθιά στα φυλλοκάρδια. Ξάφνω άρχισε να τρέμη πιά δυνατά, γιατί της πέρασε απ' το νου σάν άστραπή μια θύμηση που όσο πήγαινε γενούντανε αλήθεια. Ο γέρος που ώνειρεύτηκε, δεν είτανε άγριο φάντασμα, είτανε άνθρωπος που ζούσε και που τον είδε μάλιστα και κάπου. Μά που νάτανε άραγες; Νά τώρα θυμήθηκε! Ναι, ναι, σ' της κερά Χρυσός είτανε, που πήγε με τη μαννούλα της να κάνουνε βίζιτα· εκεί είδε ένα γέρο, τον ίδιο κι άπαράλλαχτο με κείνον που ώνειρεύτηκε, με τα ίδια τάσπρα τα μαλλιά, με τα ίδια τάγρια μάτια, να την κοιτάζει, απ' την κόχη που καθούντανε το ίδιο σάν που την κοιτάζε και στ' όνειρό της. Κ' έτρεπε ή Βασιλική και κτύπαγαν τα δόντια της, μην κι αυτόνα πάρη. Κι όταν μάλιστα το είπε και της μάννας της, γέλασε αυτή και ξεκαρδίστηκε και γελώντας ακόμα πήγε να ξαναπλησιάσει. . .

Δέ γελά πιά ή κερά Λενιό, ούτε θά ξαναγελάσει ποτέ της· γιατί ή έλπίδα πούχε δεν άναγεννιέται πιά, δέ μεγαλώνει με τα δροσερά νιάτα της κό-

ρης της.

Στό χρόνο άπάνω, μέρα σε μέρα, ή Βασιλική παντρεύτηκε με τον ίδιο γέρο που της έδειξε στ' όνειρό της ο άη Βασίλης!

Και πάλι ότα στο χρόνο άπάνω μαζί με την άη-βασιλιάτικη παραμονή, ξαναβγήκανε στους δρόμους τα παιδάκια με τα τούμπανα, σκορπίζοντας το μονότονο τραγούδι τους «άη Βασίλης έρχεται από την Καισαρεία» ή παιδικίσια τους χαρούμενη φωνή στάλαζε στην καρδιά της κερά Λενιός και της κόρης της φραμακερή και πικραμένη.

Βαρυ γυρμένο έχοντας το κεφάλι τους, μάννα και κόρη διαλογίζούντανε το ίδιο. Θυμούντανε πως είτανε πιά καλώς, πως είτανε πιά εύτυχισμένες, πως όσο άνέχαρη κι αν είτανε ή καρδιά τους πάλι είχε μέσα της χαρά, άφου είχε την έλπίδα· πως τώρα πιά έσβησε γι' αυτές ή έλπίδα, πείθανε γι' α πάντα κ' ή χαρά. Και γέρνανε το κεφάλι τους πιά βαριά, πιά πνιμένα. Κάθε τραγούδι των παιδιών χτυπούσε απ' τα βαθιά, μέσ' απ' τους λογισμούς τους, βαριά βαριά, λυπητερά σά νεκρική καρμπάνα!

Όξω, άριά και που στολόβαλο σκοταδι της νύχτας, άκούγούντανε τώρα στα μακριά κανένα ακόμα «Αη Βασίλης έρχεται από την Καισαρεία» σάν ήσυχο βογκητό, σάν ύστερόν ξεψύχισμα.

(Από την Κωσταντινούπολη) Β. ΓΕΩΡΓΑΚΗ